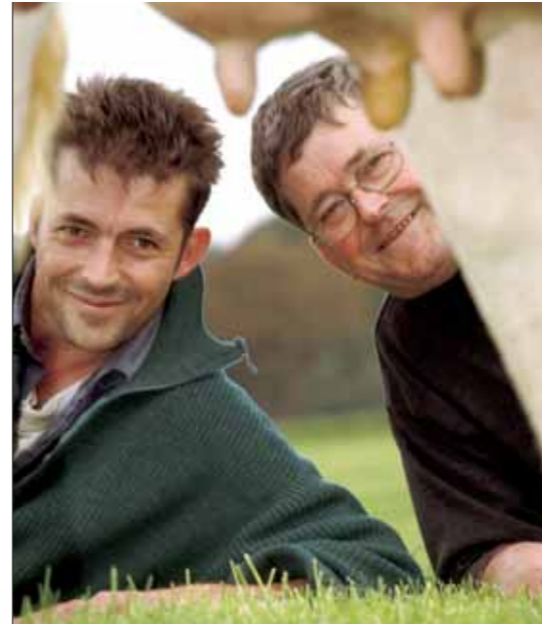

Verwend wordt de roodbonte NRM-kampioene Dornee 206 niet. De Kibodochter loopt gewoon tussen het koppel koeien van de familie Baak uit het Gelderse Eibergen. 'We zijn lowbudgetboeren. Het is mooi dat je ook op die manier nog de NRM kunt winnen.'

Debutant op de NRM en dan met de kampioen thuishkomen. Het overkwam de familie Baak uit Eibergen afgelopen zomer. Kibodochter Dornee 206 sleepte bij de roodbonte junioren de titel in de wacht. Alsof er nooit iets bijzonders is gebeurd, staat ze nu tussen de droge koeien. Voor Dornee geen aparte behandeling, geen eigen strohok of extra luxe voer. Na-

tuurlijk, winnen op de NRM was een prachtige belevenis, vertelt Harm (35) Baak, die samen met zijn vrouw Ingrid (35) en zijn ouders Jan (65) en Thilda (63) een quotum volmelkt van 770.000 kg op ruim veertig hectare grond. Harm werkt daarnaast vier dagen in de week als inseminator bij FertiPlus. De Achterhoekse veehouder relativeert het succes snel. 'Fokkerij is

Harm en Jan Baak: 'Melk NRM-kampioene levert niks méér op dan melk van andere koeien'

scheelt ons arbeid. Als we het niet hadden gedaan, hadden we bovendien een nieuwe stal moeten bouwen en in grond moeten uitbreiden voor voldoende voer en afzet van mest.'

Het uitbesteden van de jongveeopfok levert goede resultaten op, vindt Baak. De pinken zijn zelfs beter ontwikkeld dan vroeger. 'Wij weidden in het verleden de pinken achter de koeien aan. Nu krijgen ze altijd een frisse wei. Dat merk je aan de ontwikkeling.' Een tweede voordeel vindt Baak dat hij beter zicht heeft gekregen op de opfokkosten. Bewust begint hij daarom eerder met insemineren. 'Vroeger kalfden onze vaarzen af op twee jaar en twee maanden, tegenwoordig op een jaar en elf maanden met dezelfde ontwikkeling. Dat

winter zes pakken kuilgras en vier pakken maïs, in de zomer precies andersom. Een hard systeem: Baak heeft één vreetplaats per vier koeien. 'We hebben daarom harde koeien nodig, koeien met karakter. Ze moeten zich waar kunnen maken in het koppel.' Ook het weiden heeft Baak zo veel mogelijk versimpeld. 'We hebben twee blokken van negen hectare, waar de koeien afwisselend vier weken lang in lopen. Modern standweiden noem ik dat.'

De enige concessie die Baak doet aan het boeren zonder franje is het standaard verstrekken van propyleenglycol tijdens de eerste honderd dagen van de lactatie. De vaarzen krijgen 50 cc per dag, de koeien 100. 'Sommige veehouders noemen dat doping, ik vind het gewoon een extra ener-

van Koerier 114 roemt Baak; hij gebruikt de stier zelfs opnieuw. 'Echte saldokoeien', klinkt het enthousiast. 'Ze hebben hoge gehalten en beste benen.'

Naast Koerier 114 tekent ook Beverlake Nick vaak voor het vaderschap. In productie vallen zijn dochters iets tegen. Baak heeft wel een idee waar dat aan ligt. 'De BevNicks hebben te korte nekken. In ons systeem met een schuifvoerhek zijn grote, lange koeien met een lange nek een voordeel.' Tussen de vaarzen lopen dochters van Faber, Cadon, Finn en Stadel.

Succes afkomstig uit moederlijn

De stamboom van NRM-kampioene Dornee 206 wijkt niet veel af van die van haar stalgenoten: Kibo x Koerier 114 x BevNick x Franko. Baak schrijft het succes van de Kibodochter meer toe aan de moeder- dan aan de vaderlijn. 'De andere Kibo's presteren bij ons in de stal stuk voor stuk minder goed. De koefamilie van Dornee valt vooral op vanwege zware koeien en hoog eiwit. De Dornees passen prima in ons systeem.' Volgens Baak draait het in de fokkerij vooral om het maken van de juiste combinaties. Daarbij kijkt hij vooral naar de stierenkant. 'Koerier 114 x BevNick, Konvoy x Cadon, Avanti x Finn en Taco en Stadel x Faber. Zo houd ik het simpel.'

Benen hebben voor Baak een hoge prioriteit. 'Ik wil duurzame koeien melken zonder veel problemen. Ik heb geen tijd voor individuele koeien. Dan kun je niet zonder goede benen. Stieren als Marty en Pigeonwood heb ik daarom niet gebruikt en Tulipdochters melk ik amper. Ook de zonen van deze stieren gebruiken we niet.' Gemiddeld produceren de negentig koeien van de familie Baak 8925 kg melk met 4,32% vet en 3,50% vet. Toch let Baak bij de stierkeuze meer op exterieur dan op productie. 'Sterke exterieurkoeien blijven langer lopen. We kunnen daardoor scherper selecteren en besparen op opfokkosten. Daarnaast wordt je ze in de handel sneller kwijt. En als ik na het insemineren thuiskom om samen met pa een mooi koppel koeien te melken, genieten we daar enorm van.' Baak werpt een tevreden blik op zijn NRM-kampioene, die eind november voor de tweede keer kalft van de Duitse stier Avanti. Hij benadrukt het nog eens: 'Ze loopt altijd tussen het koppel. Mooi dat je ook op die manier nog de NRM kunt winnen.'

Inge van Drie

'Fokkerij is bijzaak'

Fokkers NRM-kampioene Dornee hebben één vreetplaats per vier koeien

bijzaak. Het is een leuke hobby, maar financieel word je er niks wijzer van. De melk van een NRM-kampioene levert niets méér op dan de melk van andere koeien', klinkt het nuchter.

Tijd om de koeien veel aandacht te geven is er niet, luxe evenmin. 'Ons streven is om zoveel mogelijk liters melk per arbeidskracht te leveren. We hebben de laatste jaren flink uitgebreid en zijn behoorlijk zwaar gefinancierd', vertelt Baak. 'Lowbudgetboeren', noemt hij dat. 'Bij ons vind je geen dure voermengwagens of nieuwe trekkers.'

Standaard propyleenglycol

Eén van de consequenties van het 'lowbudget boeren' is dat de jongveeopfok sinds drie jaar wordt uitbested. Op een leeftijd van drie maanden verhuizen de kalveren naar het bedrijf van Remco en Joop Woertman uit Eibergen. Zes weken voor het afkalven komen ze terug naar hun geboortestal. De familie Baak sloeg met het uitbesteden van de jongveeopfok drie vliegen in een klap. Harm Baak: 'Het

Dornee 180 (v. Koerier 114), 85 punten en moeder van NRM-kampioene Dornee 206
Voorspelde productie: 4.10 9731 4,26 4,02 LW 104

Dornee 184, 81 punten, een van de vele Koerier 114-dochters bij familie Baak
Productie: 4.01 289 10.154 3,97 3,74 LW 105

scheelt drie maanden. Omdat we een dagvergoeding betalen, merk je dat direct in de portemonnee.'

Om op arbeid te besparen wordt op het schudden na al het landwerk aan de loonwerker uitbested en is het voeren eenvoudig gehouden. Eén keer in de vier à vijf dagen plaatst Baak tien pakken kuil voor het tweedehands schuifvoerhek, in de

giebron. De koeien vermageren de eerste helft van de lactatie minder sterk en worden naar mijn idee sneller drachtig.' De dierenarts komt weinig op het erf. 'Drachtig voelen en tochtig spuiten doe ik zelf. Eigenlijk komt hij alleen voor probleemgevallen en het periodiek bedrijfsbezoek.' De beste koeien in dat systeem komen vanzelf bovendien. Vooral de dochters

